

Landskap: *Skåne län*Härad: *Lönnby*Socken: *Wissby*Uppteckningsår: *1932*

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

*P. G. Pettersson**Sillhögda Halmjö**Kajsa Wälberg**1896 i Wissby, Lönby*LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVBeskrivning
av Kajsa Wälberg
som beteck-
"föreläsningsgäst"

Uppteckningen rör sig om dän vetenskapliga Kajsa Wälberg i gästhemmet Wissby församling, hon som var en bland dänna ortens mest förstå-
diga gamla uti medersint hänseende för att hon
ho betat dän tidens föreläsningar och dammar
och i varje fall lämna goda råd till dän som beröste
hänne. Hon sparade icke sin förmåga till dät alla
yttre mäd sin hänsyn och de gävar som var hänne
berörd utav en högre makt, dänna sin förmåga
stärkte hon mäd vänlighet och förtroende åt alla dän
som hännes hjälp behövde, och arbetade med stor fram-
gång uti sin omgivning till sitt alla rätta, och många
var de som skrevade Kajsa Wälberg vid sin bortgång, 103, år

han var en vän till alla såväl hög som låg, fattig
som rik, han kunde trösta alla med sina goda råd
och anvisningar. han var glad och ymytlig och kunde
härmed uppiggas dän sjunde på sitt sängflägar med
sitt mykliga och tröstefulla tal, och föreslog alldrig
någon sjukdom obotlig för sina patienter, och
utli alla flästa fall lyckades dät härne, och alla
hade stort förtroende för hänne, något s. h. beräm
ville han icke veta av från de återställda han ha
de gälp, kännes var blev endast dät, tacka gud
och giv honom äran, han som sânt mig till edert
sjuklägen, han som på ett underligt sätt givett mig
dänne och lärt mig hur jag skoll behålla däm
som genom mig hans gälp behövar, jag är tacksam
ävar dänne påsynens tillsynsordare gälp, att jag
var värdig till att få bli ett redskap för däm
nödstålla som genom dän högsts nåd gälp behövede,

Uppsala Universitet
Bibliotek

INDRE TILLFÖRLITLIGT

Kaya Wallberg var en människa för sina mädsmäniskor
som önskhade jerna gatt mot alla, och om möjligt återställa
deras hvarhet och förbättra deras hälsotillstånd, han
ville icke jerna inga på trollkonstens väg, ända som
han var uti stor besittning i förmåga även på detta
område, sin medesin tillredde han uti huvud-
sak av jordens örtar av alla de växter som sporden
frambringa, som hammar att belysas uti fortställnin-
gen, även vissa dyrsorter som var och är tyänliga
vid vissa sjukdomfall, han var en sällgen mä-
niska uti sitt fäb och en sådan gälsöda för de
synda och nödlidande har icke flannits till uti
dessa trakter under våra förfäders tid dät
någon har hännedam om, hannes arbetstid var lång
mån dän räkte icke till för de efterkommande, och
många av hannes mädsmäniskor saknade hanne
vid hannes bortgång från denna världen.

TILLFÖRLITLIGT

Sam alla borde veta så är magen en del uti mäni-
 shatappen som ofta är uttalt för många handa sjukdom-
 mar. men denna sjukdom är ganska lätt dygäktad
 blott endast att man passar däm uti rätt tid, och fin-
 nar på rätta medlet d.v.s. utav jordens örter, vi skall
 här antichna ett par reäpt för magens välgörande, som
 våra förfäder diageserade magen med för olika åkom-
 mar, vi börja med stembildning uti matäcken, eller
 vad man nu kallar maghalkär, dät som våra förfäder
 kallade magslamma, dät botades ganska lätt och säkert
 mät en tillättning av 10 lod malört, 5 lod rebarberat,
 och 5 lod blå enebär, som skall bästas sönder väl, och
 tillättas uti tre stop rent vatten, och koka dät samman
 uti en lykt potta under en timma under ständlig
 bökning, låta dät svalna, och sila dät samt tappa dät
 på letkrus, dricka en yampare, morgon, middag, kväll,
 dät var att göra magen ren inät från sin stembildning. —

Bota mag-
 Kallarr.
 Inre behand-
 ling.

då nu magen på detta sätt blivit vengad
 från tarmluften och man hade försäkrat sig
 om att sjukdomen var starkt på retur, tog en
 annan mættur för att lätta magen mäd, men
 först undersökte man avföringen, för att se till
 om det var rätta tiden till att ta till den lätande
 de medesinen, är avföringen fri från slem och
 blodstrimmar, då börjar man med den lätande
 medisin, som tillättes av sött, syllekar och trefa-
 lium, dessa tre örtar uti tre lika delar t. x. k. lod
 av varje, och så mer eller mindre allt efter som
 drickatt fördrades starkt, man började med wa-
 gare, och öhade på efter erforderligt behov, det be-
 krades uti rent vatten under $\frac{1}{2}$ tima uti en lyft
 potta, fick svalna, silades och slog ner på lerhorns,
 varar den syne fick dricka en mugg på tre
 pundföret, tre gånger dagligen före måltid $\frac{1}{2}$ tima.

ALLFÖRLITLIGT

 * syllekar =
 = röllekar

eller morgon, middag, kvätt, denna diokot skall
 gmmas swagt fäse intogandett, dock hållas uti
 regelbundna turar under mest tre vismar, under
 samma tid fick man leva under diet av färsk
 mat, såsom färsk strömming, fisk, (sichel) körsoppa,
 män det taliga fettett bostaget, samt hare och annat
 vitt som var magert och lättmält, ojäst bröd
 läst av sammansatt vete, enbärsdricka är det
 härliga och välgörande såpe som får användas
 till denna diet, även mjukt toan hornmyls
 välling med något tarmadd och pallerisadd
 stensätts uti, vällingen skall vara alldeles färsk
 och utan salt och är ett bra läkemedel för en sjuk
 mage, där sjuka mäniskar skall ha särskilda
 delar av fint salt vartredye dygn på bestämt
 klokslag, en tammel struben bäst, det blir en halv
 mshed ungefär, det tages i gant vatten, med en

ANDRE TILLFÖRLITLIGT

mogg enbärsöl en halvtima efter saltclasen.
 för en något så när illa itgängen mage kan man
 med säkerhet återställa den med denna behand-
 ling på 6. d. 4. vi. mor. men under denna tid får
 absolut icke användas någon fet, kraftig, eller
 svärmätt föda, icke ens mjölk, utan målt med
 en tredjedel vatten uti, icke surt bröd eller svär-
 smätta brättar eller pläsk, ej källar surt dricka,
 öl eller andra spritvaror som är ett förgift för
 en sjuk mage och särskilt under behandlingen
 och vården. Efter denna inne behandling fram-
 går yttre, nämligen att alltid hålla magen varm
 under en längre tid framåt för att icke få sin
 gamla sjukdom tillbaka ty magsjukdommar så väl
 som andra sjukdommar hamnar i huvudsak utav
 förkylning, och under alla förhållanden ynnam att
 frysa om fötterna. Det drar sig fort upp till magen.

INDRE TILLFÖRLITLIGT

ymre behand-
ling.

för att förhindra dätta, årligt kaysa valbärers frucht
till, skall man uti första hand panta fittsullar med
spirit och lägga in uti späten, "shobottnen" dät skyddas
för påträngande köld och behåller varmen, dät hind-
rar för föttsvitt och så som är ganska obehaglig, man
för att icke dän skall stanna uti kroppen drar man
ut dän vid medyan som sker på följande sätt,
man sammanfattar och hökar en lutt av ombanhu
och vittmassa, uti denna lutt yembeleatar man
ett linneskynde medan luten är varm och svar
om magen och medyan samt en yllen dum ävare på
dä man skall lägga sig och ha dät under natten
så dras all dän obehärliga svetten ur kroppen
och man blir därav frisk och sund, dätta bär
fäga en längre tid efter dät att magen har bli-
vett fött iltställd, samt att icke under denna
tid ära magrächen med spiritvaror,

Landskap: Upptecknat av: *P. G. Rutterman*
 Härad: Adress: *Halmstad*
 Socken: Berättat av: *Kajsa Holmström*
 Uppteckningsår: *1932* Född år i

Uppteckningen rör sig om hård magkatarr. "Trängbrep".
 Denna magkatarr är ganska farlig och övar sig
 ofta till obotliga magkräknin om den får bli allt för
 gammal. Här får man börja sin behandling med
 försiktighet från stolgången med laxermedel
 som man sprutade upp medelst en mindre hand-
 spruta, då man icke var fört på det hulade med
 om det redan var bildat magkräknin, gav man icke
 in laxermedel genom matstrupen, för att icke
 förvärra dessa sår på tarmar och magkräknin för än
 man hade undersömt det från stolgången. Det
 visar sig snart vid andra eller tredje avfäin-
 gen efter kavemången, för att icke riva upp de

*Hård mag-
katarr, "Träng-
brep".*

TILFÖRLITLIGT

de befintliga sår som kunde finnas uti magen, man
gör ett balsam medel av rebarberat myskett starkt tillagett
fint rågmjöl och osaltat smör, som kokas samman till
tunn välling, läter den svalna till rätt yummig och
sprutar in från stolgången, ett halvt styck, detta sker
morgon och kväll under tre dagar, avfäring sker
efter varje ~~avfäring~~ insprutning, i vanliga fall med
små hårda knottar, efter några sådana insprutningar säger
man om det hade bildat sig magrår, det visar sig på
på sätt att avfäringen fick en röd stlemmig färg som
var starkt blodblandad och uti svåra fall även
smärre leverbildning, magen måste då göras ren
med länkande dosar, som tillagades av karrstuntar
från tall man plömar ⁱⁿ på väsen av de nya först
frammanna, hylleklammor, och blå enbär, här gör
man en stark sammansättning av tre lika delar
i vicht, det får koka en timma uti bryt potta

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

ANDRE TILFÖRLITLIGT

läfter svalna, silas och tappas ned på brus sam-
 sedan gives åt den nybete. Har man då funnet att
 magtar har bärgat för den nybete en tvåkam-
 mag på morgon och en dito på medan, och på
 tvåällen lann rågmjölgröt med grävlings-
 mankoht dock utare salt uti, samt några she-
 dar tyckt hångrvatten på gröten för att bätte
 re hanna förtära den, dät är och lämande
 och välgörande för mager, sträng diet väse
 ia ktagas lika som föregående, män dock knap-
 pare med minne skaffning än föregående
 om man hade fått bärgan till magtar märktes
 till att bärga med yen om förhållning och där efter
 bränning efter att man hade förtärt mat, då
 gjorde hanna valbärg sin undersökning med
 dieststräck droppar, han gaar den nybete in,
 de var icke småliga, män de ärtad man meda-

i magen på dät syha stället som ithölydes av
bränningar, och så var han på dät kulda med
sin behandling, bestod magärett högre upp it mag-
mannen och var upphammitt genom att man hade
förtärt för het föda som hade försakatt bränshadd
uti svalget, eller toggatt maten dåligt sådan föda
som varit hård och härmed trängt sig ned och
rivett sänder den inre huden, då var dät föga
färhoppning för hånne att manna läka dätta, och
gjorde han sina försök efter sin egen prachit och
de han skapar han var uti besittning utav, en så-
dan syhuling livnärde han med linfrömyölgröt och
osaltat smär, samt snigelalya efter de stora warta
sniglarna, som han samlade så många han han
ävdar och även häfte av däm som samlade upp it
hånne, sådan alya skulle man ha en halv matchel
på kvällen en timma efter gröten, man skulle då

ANDRE TILLFÖRLITLIGT

vara uti behärligande ställning för att allmän
skulle stanna på säret, dät hände ofta att dät byc-
brades hånne, och sällan hände dät att någon gick i
från hånne utan att åtminstone arkälla leddring
uti sina plögar, ja vid sådana magar var snigel
alyan och linfrögröten ett välyörande botemedel,
dän svarta snigellen är nättig för mychett både
invärtes och utvärtes sjukdomar, män tages lite
i anspråk under våra dagar, då man nu förstod
att man var något så när återställd, tog man
till dän föregående dieten för maghatör, samt
ordenerade han ett dricka som han tillsatte utan
gärning av enebär och talstrunt samt hänong
så mychett till brödsmanen försvan, dät fick an-
vändas till man var fullt återställd, varäftar
man fick använda vanlig föda, män arkälla sig
från salt föda förmychett, samt kaffe och sprit, förbyudet

Landskap: Upptecknat av: *P. G. Pettersson*
 Härad: Adress: *Hälsingborg*
 Socken: Berättat av: *Louisa Walbary*
 Uppteckningsår: *1932* Född år i

Uppteckningen rör sig om olika förstoppning, trög avföring. förstoppning man man få på olika sätt dels av förhållning, dels utav ohärlig fröda som organen inte rör med att smälta, och dels av att använda för mycket råbrännvin såsom i svanna tidor var faller, dätta senare i stadkom svårastad magmatarr och maghinneinflammationen, till laxemedel användes jafarrot, vi håller dät i våra dagar, sträpprot, dät är en stor bloduekt med gula rötter, ralearberot, och snohaträbar, män endast en fjärdedel av dät senare i vicht ty dät innehåller mycket jeftemne, dätta haka des under en halv tima i lykt potta, fick strä

Förstoppning.

Upptecknat

ANDRE TILLFÖRLITLIGT

Bokens del.

lykt under ett par timmar medan ångan
fallständigt gick ned i spabett. var äfter dät
silas från råvaran, och var därmed färdigt till
att tagas i bruk. man började med en jungfru
var timma. var dät mycket hårt ömde lite
allt efter som dät fördrade. man fick använda
dät med stor försiktighet, ty dät rev loss ganska
häftigt, och man måste med största noggran-
het iaktaga kännens ordensatignar.
dä magen var uttämnd fick man ett halvtap
väl lagrat hyllte, att rena och läma magen
med. dät fick man taga en jungfru en halv
timma före maten morgon, middag, och
kväll så länge flöshabts innehåll varade
samt under tiden behandlingen varade
ständigt hålla fötter och mage med varma
omslag om magen, och allstrampar natt och dag på fötterna

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2 jungfru

MINORE TILLFÖRLITLIGT

vid färdhammande av ojämn natur uti magen
som ofta färdhammar på en del människor. som
färdhammar s. h. malin vädarspänning, sura upp-
stötningar o. d. fick man en snar hjälp då man
antitade kaysa valbäry. som alltid hade droppar
till handa för sådana åkommar. då man fick
redagöra för dessa värkningar fick man alltid
parande medesin. för framfäktiga anfall som
man benämnde för tarmvred som var mycket
häftigt och plågsamt. ordinerade han stora
droppar som var beredda av divelsträck, malört
och brännvin. varav man fick taga in en halv
matshed åt gången så ofta man hände dät
återhamma. dät färdvar med dessa plågor efter
en kort tid. för ojämn avfäring fick man
besta droppar som var tillredda av libetick, mal-
ört och slänsoft. av vilkett man skulle taga in-

Holids väder-
spänning, sura
uppstötningar.

Tarmvred.

en stor matshed varje morgon på fastans
morg. dätta var en medisin som höllt magen i ord-
ning, färsade matsmätningen och istadkom god
abtät, och var alltid frisk och sond mäd jämn av-
färing, för däm som var bekäftad med mychett
rapning och sura och illalochtande uppstöttnin-
gar, fick man droppar, som jag nu man jämfära
med mychett starkt survin. Dessa droppar var
tillagade av swarta vinbär, tranbär, och bölgan,
lika delar av dessa tre fruchtas d v s. saften efter
däm de prässades före hohningen, ett hvarter
brännvin och ett hvarter vatten till sammans med
tre halvstop av dessa saftar, som stogs ut i en pott
och kokades lykt under en halvtimme, som ef-
ter svalningen tappades på flaskor som koka-
des såhant, av dessa droppar fick man taga en halv
matshed då man var besvärdd av rapningar. —

Rapning
Stark uppstöt-
ningar.

WINDRE
TILLFÖRLITLIGT

om en kort tid var dänna avhamma borta
 och magen var i sin ordning, ett hvarter av dänna
 droppar tog maya valbärf tre dalor för, och dänna
 droppar hade en stor åtgång på grund av att de
 var välgörande för magen för många tillstötan-
 de åhammar och särskilt för kvinnor som var
 mycket behäftade med s.h. modaparyan och
 vid havandetskap, då många andra åhammar
 tillstötas för sådana tillfälliga smärre magåham-
 mar för kvinnor lagade maya till en sorts drop-
 par s.h. hamyandroppar, för att använda under
 havandetiden, de var tillagade av hamyan, temyan,
 och hyruell, som togs liksom delar utav i lod: "vicht",
 samt vatten, dät behådes lykt under en timma
 fick stå och svala, silades, och tappades på flas-
 kor samt behådes omsorgsfullt, även av dänna droppar
 fick man ta en halv mått med behav, för kvinnor."

INDRE TILL FÖRITLIGT

?

Magåtkommar
 i under hvarande
 skapad.

för diare s. in magplåga var haysa valbarys mäst
rehamderade medel hnitpillar. dessa pillar tillvärkade
de han av hvita och potatesmyöl liha delar av var-
je preparat, och sammansatte dät mäd äggvita, han
gjorde dessa pillar uti form och storlek som ärtar, de
skulle sväljas ned hela mäd tillgåls av en sked
vatten, man skulle taga tio, i talv åt gången tre
gångar för dagen, man fick icke fästara mera
föda för dagen än två handfulla ägg ett på mor-
gan och ett på kvällen, till middag ett halvt kvar-
ter söt myöl som kokadt under 10 minuter, på
dätta sätt återstälde han dän alla svåraste
utsat, så att magen var uti normalt skick på
tre dygn, så framt icke magplågan var af en
sidan art som var tillhammen på trollhansstens
väg som ofta förekom under våra färfärdans
tid, män var dän av naturli art, så botades dän naturligt.

ANDRE TILLFÖRLITLIGT

även diare upphämmas genom kolik och blir dät
 icke motarbetat med lämplig behandling och passlig
 medicin i rättan tid så övergår dät snart till de allra
 farligaste mag sjukdommar med magkräp o d. ya till
 och med kräfta som hammar att bli obotlig, och där-
 för bör man alltid ha sådana lämplig medicin hemma
 inköpt från apotek, som är välförande och läkande
 för magen, sådana mag sjukdommar kan hamna
 både med och utan feber i kroppen, män är belagd
 med mer eller mindre febervärk i huvudet d v s,
 såsom svindel svartnande för ögon, och rimmel uti
 olina pärskeften, sådana mag sjukdommar är van
 ofta orsak till svår sjukdom tärskelöshet och slöshets-
 sel för sin egen kropp och hälsa, och ästadkommes
 genom förkyllning, gå vät om fötterna, hava tanna
 kläddar öfver magen, förtärande av dåligt brädd,
 stuvad, och illa lagad mat, förtäring af syömd mat, —

TILLFÖRLITLIGT

Orsaken till
mag sjukdommar.

härskan, fet, och hårdmält föda, förtäring av nykrahatt
 och varmt bröd, nykrahatt och varm öl, är ett farligt
 gift för magen. En utyäst nykrahatt öl eller svagdrick
 wa är mycket farligt att förtära, det sätter en syra
 uti magsäcken som blir svår att slippa ifrån om
 man störs till och låter den fortsätta, när har man
 då till hands linsbeallram, och tar 25, ä 30. droppar uti
 vatten, så har man gjort den första diagnosen med
 värksamhet och stor nötta, är magen utslätt för svä-
 ra steng och rivningar, krampaktiga anfall o d-
 tar man till s. m. halerdroppar som tas 30. till 50.
 droppar uti yvmt vatten, dessa droppar kan man laga
 till uti varje hem för att ha i beredskap för magens
 välyörande, dessa halerdroppar sammansättes utav 4 lod
 samaras, 2 lod divesträsk, 1 lod kamfart, 1 lod saffran
 och 2 vittbär, detta sändargnoss mycket fint och väl
 sammanblandas och lägges ned på en luttaly så står

Bokmäss.

att man får plats med ett halvtap renvatt brännvin,
plambersas och får stå under 5 dygn. varefter dät silas
i hlaras för att övarfäras uti en ren flaskas i karkas,
dät övarlelvon skramrett slag man på ett halvtap
rent vatten. lade uti 5 lod malört, och 3 lod sötört,
samt 2 yampur sprit, dät kokades lykt en halv timma
sikades och karkades ned i små flaskor, och kallades
moddroppar, för kvinno som hade ont av mod-
pångon under havandeskap, och fick tagas 15. till 20.
droppar, en gång på dag, en kvinna som riste sig icke
vara havande fick taga ända upp till 50 droppar på
dag, män på sådana kvinno som inte var havande
flögade haysa valbärg binda maran åt, hur han
yarde vet man inte, män dän medicin han använde
dörtill, där har man händam om, dän var tillrätt
utar vittlöch, spadett efter före varfrudagen fångad och
kokad hoggom, samt myrtygard, som han gav dän in en dosis.

MINORE TILFÖRLITLIGT

Sjukdom, som
ställes för en
person.

magplåga som elacha pörsanar hade ställt på sina mäd-
 mäniskar istadham icke någon feber i kroppen eller
 några andra särskilda sjukdommar, dät var endast
 en ohäydad arfäring. "utrot" så länge där fanns något
 ämne kvar uti magen, och till sist blara blodet så att
 man hade dubba under utav matthet om man icke fick
 hjälp för dät samma. män vid ett sådant fall fick nog
 ha en valbärg tillgripa det medel som var kenne mot
 byudande för att rädda ett mäniskaliv, här var dät
 fråga om en annan konst som han även varit uti be-
 sittning utav, ty dät måste gör mäd de medel som
 man begagnade vid tralleri, så fort han fick se sin
 patient, såg han vad dät var fråga om, och vad han
 behövde för behandling, vilkett skott var övarstomatt
 och sjukdommen övarfärd på dän skuldige, och inom
 2 timar var hänes patient återställd, och matpatten fick
 nu sitta med byxorerna nere och undergå sitt eget straff.

VORE
TILFÖRLITLIGT

Kasern

vid hygienisk mag sjukdom eller bratarr som är stundom
lös och slennig, och stundom hård så att avfäringen hvar
mar i små hårda trentingar och är ofta blodstrimmiga
och mäd för ofta svåra smärtor i magröcken, man får
icke föda av något slag, man får svåra plågor efter
varje förtäring hur lite föda man tar in, och fortvät-
tar under alla tider hela året om, en sådan mag-
sjukdom är färdigad av gammal förhysning som
man har blivit utsatt för redan under sina unga
barndomsår, och har fått fotplanta sig till man är
gammal, och är i regel nästan obotligt, man kan
dock räddas från dödlig utgång med en bämplig
behandling, och passlig medicin, frambringad av
jordens ärtar, man gör en sammansättning av vittrot,
bärgengaps rot, blånhavre rot, maskros rot, fläddar
rot, och snohavör, en skäddel av varje uti lika mikt
som lägges samman uti 2 hanner rent vatten

för baka lykt en timma. varefter dät silas övar en ler
bruka, och sättes till med ett par lod rostad hamman
och ett halstap brakt byårklar eller dito länklar,
lita dät stä, alltid med tätt lock. dätta användes
icke såsom droppar, man använde dät såsom bräda
till maten en fämyrsmugg tre gånger dagligen,
dieten måtte vara dän samma som uti föregående
fall, dock med dän skilnaden att man fick giva
dän syke en ynfra grädd om dagen samt 2 lod
fäst smör om kvärtarna var mycket nedsatta,
medesinen morgon och kväll, var en mugg te av
hyllblommor och talstrant eller av syl och pärska
tälhottar, som samlas in gröna på färsammanen för
an de bytar om färg och hårdhet, på samma sätt
insamlas grannhottar medan de är små och har
den ystörda färgen och är mykta och är bemängda
med tarpsin och andra medesinska ämnen.

ÖRE TILLFÖRLITLIGT

efter en månades behandling av en sådan illa åt-
 gången mage märkte man stor förändring mäd
 dän sykte, och avfäringen började bli normal och
 jämn utan slembildning och röda strimar, och dän
 sykte hände sig hay och vid gott humör, och han
 för dän skold rekommenderas att var och en som li-
 dar av dänna pinasamma magämma, sådant
 han var och en nyta med för egen del och taga
 vara på de värdefulla rextor som yarden och nata-
 ren framabitar under dän härliga sammarti-
 den, dän gamla gamma Kraysa Wallberg har betat
 tusende och äter tusende med yarden rextor under
 sin långa vandring här på yarden, män så var
 han en av däm som tog vara på härrans välsigna-
 de rextor och hande förädla däm för hällans ändla-
 mål för både männishar, och dyur, och handrotals, männishars
 tacksamhetsbevis, vid hannes gravsättning, han var god,
 tack för ditt goda arbete,

Mask i magen.

Mask i magen är en mycket svår plåga, och på-
hammar hos både barn, yngre och äldre människor,
och många äldre människor har fantiserat över att
de fått en arm uti sig under dät de legat ute på mag-
ken och sovett under sommartiden, vilket visade sig
vara fel då kaysa valbäng, kom för att undersöka
förhållandet, men si våra påfärdar fantiserade över
allt och trodde på allt, men kaysa visade snart
vad levande djur man hade uti magen, då han
gav in den första dosen, försämringsmedicin, som satte
blommasken uti livlig värmsamhet, så viste han vad
satts medicin han skulle använda då han hade tagett
reda på villken satts mask man hade uti magen
dät hände han sig till utanpå magen då han fick
däm i rörelse utav dän medicin man tagett in, dän
mask som trives i människans mage är tre sortar
efter gammal örfarenhet, blommask, gräddamp, och ängar,

INDRE TILLFÖRLITLIGT

klammarsken är gulachtig, smal till 5. å. 6. tars längd och
förtär mycket mat i måniskan, och pälsen är så att
en sådan måniska håller sig alltid mager, ty de stora
marsarna tar den mäta kraften av pälsen, för än
den hinna att förvandlas och näringen för häflö-
mma näringsmett och blodett till goda uti sin
helhet, varigenom även uppstår blodbrist, ty dessa
marsar förtär det vitamin och blodbräddor som just
är nödiga för måniskbräddor, det fanns måniskor
under våra förpaddas tid som gamla hysa med
sin medersin tog växa ända till ett förtiootal
sådana klammarskar hos, medersinen var tillagad av
marsnas, malört, och alor, som behåller samma utiga-
ska lite vatten, det var så skarpt och beskt, så att
det var nästan omöjligt att förtära det, men det
måste vara så, för att kunna driva ut marsarna
vilket också blev fast med uti samma tag,

mån dät fih ihe förhållna någon medesinerig på
nytt på grund av att då går masken uppåt yem am halven
dät hade dän egenheten att de gick uppåt då man tog in
medisin på nytt, man måste taga in medisinen på
nedan, så gick maskarna dän vägen de skulle och då
gick de uti stora blannor, mån de var icke dödade
då de lemnade sin plats, dät var dän bästa och star-
ka medisin som drev ut däm, då man var fri dätta
sugande dyur, blev dät snart ett annat humör och
andra krafter för en sådan pärson, om en kort
tid var man fet och kraftig, samt röd och ren hy
och såg färggradd ut, så länge man hade masken
uti magen var man som ett skelätt, mäd gräddas-
hig hy, och led mäst plågar under nytt då gick
de upp åt och satte sig uppe i brösthölan och under
mellan yärdett och ärtadham ofta våra plågar bring
navellen med stichningar och svära knep och håll.

MINDRE TILLFÖRLITLIGT

under diagnostiden tre dygn fick man endast förtära
endast så mycket föda att man kunde livnära
sig, samt mäd mycket salt, samt dät bästa drickvatt
som var tillrett av kamle och malvört, man fick icke för-
tära någon föda utan till att använda en wagg så
dant dricka under en vecka samt mäd de bestämde
dosar medersin till man kunde förtära sig om att
allt yngre så väl som modernare hade gått med av-
färingen, till sist ränsades magen med en sorts te
berett av rabarberrot och prästkragar som kokades
och silades som föregående, var av man drack en
mag tre gånger dagligen under två dagar på bestäm-
da tider, efter dät togs några små påvar, eller pillar
av albar, och potatismjöl, med ambanksvört väl sam-
manställt, som togs i svagdricka, i små dosar för att
lämna magen och regulera utfäringen till sitt normala,
tog man dät i pillar sammansattes lässa med äggvita

Dän 1 h. gräpallen: "gräsmask"

dänna sats mask färdhammar sällsynt hos människan
män är mycket allmän hos sin. dänna mask är
mycket flägsam, och människor eller sin sam en gång
färd dänna fallingar uti magränder har vänt för att
hanna göra sig fri från dän. de är grä på bären med
nästan bant huud, omhvirv ett tam länka, och ser
ut som en mindre allanbarns barn. de färdar färdan uti ma-
gen så fort man tagett in vägar sådan, och härigenom
är människan eller dyret, magar och utvängsbar, skö och
utan humör, och föden blir att man drägar under
om icke lämplig gälp mellan hammar, med sådan me-
derin som dänna gräpallen, män icke skadas människa
brappen, män tvärtom är välgörande för dät inre
organett, dänna mask färdha sig fort och uppföllar
magen om icke gälp mellan hammar, ett dyrt tar man
bart då man färdstör dät, män människan är ett helt annat. -

Gräpallen,
gräsmask

TILLFÖRLITLIGT

Dät fodras en stark sammansättning till medesin,
man tog Aloe, libstich, ärselbark, och malärt, liha delar
i vicht, som kokades i vatten under en timma uti en
lycht potta, silade från grevar och snorsk, slog dät
uti ett berhaus där dät gick stä tächt under tre dygn
för än man tar dät i linuk, varefter man tar små
dosar, ett vanligt supplas åt gängen, en timma mellan
varje gång, dät är en oeröglig medesin att taga in
man utomordäntligt välgörande och kraftig till att
färgöra dätta maskar mäl, och i ävrigt välgörande
för dät inre organett, män för än man tog till dätta
medel måste man bränera, som skedd med lavamang
av en tillrätt av malörtvatten med salt smör och lite
fint rågmjöl, som togs väl yummig vid förbrukning,
dett, varefter man tilltog medesin omedelbart, med gott
resultat, sådan mask apphåmmar genom att människan förtär
sör eller rullen och dåligt lagad, kött, fläsk, och smachtenimant.

Ängar är mycket vanlig warb, och i synnerhet hos barn,
där små knop i barnmagen och änen på äldre människor ängar.

är rytters obehagliga yem om sin myskna rörelseförmåga
de är alltid stora mängder och föra sig fort, och istad-
hammes utslutande av modersmjölken, då modern
är belagd med flerbildning uti diamanterna, då
dien är värmätt för de små späda organen hinner
mjölken icke förvandlas inom reguljär tid till
naturlig avföring, men uti såm ställe bildar sig till
ost uti barnmagen, och fälden blir där att, osten
knicknar till och blir små vita massor sk. ängar,
de fortplantar sig obegränsat och istadhammar snart
flägar i magen med knop, nyppningar bring narvel-
len, förstoppningen o. d. och detta istadhammes i hinner
sak yemom där skända och skudliga modersmjöl-
ken, som kan själv är skald till yemom en dålig
användnad som sin egen kropp yemom förnyning o. d.

TILLFÖRLITLIGT

äldre personer skaffade sig lätta små knup uti magen
 genom att dricka mycket nymyllad och myllvarm mjölk
 mer än magen förmådde ta emot och svälta, och härigenom
 bildade sig en enda ostmassa i magen som organett icke
 förmådde avvärda, och följden blev att dät väte till och
 blev levande varelser uti magfäcken, sk. ängar som fäk
 äta sig utan återvändo, och medförde stakka robbin-
 gar uti avfäringen, som blir standam torr och trög
 och standam uti diare och onaturliga magplågor.
 När förstod man innebörde uti tid var dät ganska
 lätt att skilja sig vid de små knupen, ären på myc-
 ket spåda barn, med några droppar tillagade utav
 linesträck, hardbarrerat, blåmbarr, i något ham-
 part, sammansatt uti varmt vatten som får stå och
 suga under tre dygn, intagningen upprepas varannan
 timma, och fortätlar till man ser att avfäringen är fri från
 ängar, för si däm där icke, man de fäskar med avfäringen ut,

Den nygmjälkade
mjälkens skadlighet

TILLFÖRLITLIGT

Hemorrojder.

där
över.

den nygmjälkade mjälken förbyrde många valben
strängt att fästara för än den blev upphärad, ätmen
stod skudande, ty han tänkte sig finna sådana
levande bakterier uti en del mjälk som var skad-
liga för människans inre organ och kunde istad-
samt itthylliga andra nästan obotliga sjukdomar,
såsom droghöjlar, som man nu kallar tuberklar, som
sätter sig i hals, bröst, och mage, och så de svårartade
hemorrojderna i stolgängen, som ofta flötta sig långt
re upp och är mycket besvärliga, som även kan ända
människans liv, och föra henne till en förtidig grav,
om icke bot man ännu i rättan tid, detta senare
botades ganska bämpligt med grävlingafett, som var
ondanatt till en ty och olja, som inblandades med
shable näslefrö mjöl, som infänsades nedifrån uti
stolgäuden till det blödde, samt spolade efter med
igant alannatten efter varje behandling, varje kväll till det var

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVDrogenölar.

då droghnälarna visade sig så pass myckelt, att Mayra
hande upptäcka vad de hade sitt rättsfäste tag han sin
lans och slog ett litet hål på huden, där han lade på
sitt källvetesplåstar som var utbredd på en bockshins
lapp, dån fick ligga på 48 timmar första gången, un-
der farans vämande plågar för dån som hade plåsträtt
på sig, andra ombytet men skades tiden till 24 timar
som sedan hörs uti bestämd regel för varje ombytte,
smärtorna men skades för varje gång och utdragning,
till dån sista plåstarlappen släppte av sig själv och
föll i från, då var dån rykna utdragitt, den farliga
drogen var dödad och slutt, och sånert var läkt,
alla ombyten ombesörjde Mayra på egen hand, och
någon annan fick icke taga någon befattning härmed,
vad dån plåsträtt var tillvårhadt utav farns icke
någon som fick reda på, icke ens hennes egen dotter
min egen moder, källvetesplåsträtt försvann med henne i graven,
man kallade dån så, för smärtarna

Kolick.

Kolicki är av många slag, även av hemaräddor upphämmar ofta kolick och förkylnad, i många fall är det bra med brännmedel, men uti flästa fall bör det undvikas, och under alla förhållan vid sådana tillfällen som kolick upphämmar från hemaräddor, då är bästa medlet att driva det nedåt med sura droppar tillagade av sliv och utprässlade syrror, två lika delar av denna saft som sammanrättes med ett halvt hvarstjerrenatt brännvin, som sammanbrytas och silas, det tages så mycket vatten vatten att det hela blir ett halvtstap då skal märnar och blod är franshitt, man tager en matchad åt gången med några timmar mellanrum, så ofta det fördras, väderspänningen gör då åt båda hållen dels med värking och dels med rapping, och kolick kan försvinnas ganska häftigt, för att undvika sådan kolick bör man taga en halv matchad sura.

MINORE TILLFÖRLITLIGT

droppar mangan, och litna på kvällen varje dag
under normala förhållanden, dät är välförande
för magen, och uti all synnerhet för dem som är
belagda med hemorroider, män är hällre icke skada-
ligt för någon under normala förhållanden, dätta
var en mycket efterfrågad medisin hos haysa valbär,
dät finnes och blodmaliu, som är stadshomes av för
mycket skämt blod uti de inre organen, dänna malik
medför ofta tämligen hög feber, och man även medföra
gallmalik, som man övergå till bukhinneinflammation
och man föra till dödlig utgång efter som dät an-
gräpar myättan, och på den blit svära gränkrä-
ningar med hög feber och svär bukspänning, här
var goda råd dyra, haysa valbär tog sällsamt
till ideryärnett, män vid ett sådant fall måste
han göra dät, för att tappa ifrån den synliga
bloden, och på dätta sätt rädda mänskallivett.

TILLFÖRLITLIGT

Gäckolik,
bukhinneinflammation.
Eron.

under tre dagar, efter denna diet börjades medisineringen
med beska droppar som var tillagade av alvbråk, malört,
hattrost, och alvrod, därpå fyra örtar lika delar i vicht
som kokades under en halv timma liksom uti en pott
silades och tappades på flaskor, med två yungfru brän-
vin på varje halvtap, medisineringen pågick under
nio dagar med en yungfru åt gången tre gånger dag-
ligen, under tiden fick man icke använda hårdmätt,
kurr, eller fet föda, icke hållas surt bröd eller salt mat,
sy hållas mjölk, till söpa, dät skulle vara enkarsdricka
lagratt med pott, som var en välgörande dryck
för alla som var behäftade med magsynddommar
av varghandag slag, och även för dem som är friska
och vill matas tilltätande magsynddommar
som ofta kan upphämmas genom förhysning
och mycket annat, bör rekommenderas för allsär gott
att förtära, och är för övrigt välgörande och njäva hälsan.

MINORE
TILL FÖRLITLIGT

dät finnis en magahomma som våra förfäder kallade
stenkalih. "stenkaljan" dät är en svår magnyhdam
och medfär ofta en dödlig utgång om man icke får
hjälp i god tid. vid sådana fall gagnade haysa väl
bärg starka medesinar. som var sammansatta av
näshoas, revärt, vattenmarhen, dessa vetter äro vat-
tenvester och vexas uti nyödrag och härr. och äro
giftiga, dessa blomster pluckades väl nyälv utlagett och
torkades väl före användandet, sattes till uti sprit. the
lika delar i vicht. fick stå och suga under fyrtan da-
gar. således utar och hölldes på små flaskor. av dessa
droppar fick den nyuhe 15 droppar i vatten. morgon och
kväll. "näckeldroppar" under samma tid fick den nyuhe
dricka en mag te tre gånger dagligen. som var tillagett
av silfvingräs. och bisk. vämyegräs kallatt "d v s. blom-
stundarna av dessa vetter. en halv mark av varje
sort uti tre halvstap vatten. dät skulle drickas i hett

TILLFÖRLITLIGT

som dät hande färtäras, unde samma tid melan varje
das, fih dän syuke undergå emmbad, man satte dän
syuke över en balja med skudande vatten uti som
var till hätten fäld med finhachatt ennis av de
spädaste hvistanna och slog baljan fall med bramande
vatten, satte den syuke övär, var där och dände inne
honam där mädlen harning eller färskhinsfätk till han
fih svettas ut ordäntligt, så tog man ett linnela-
bran och svepte honam luti, som man först doppade
uti samma bad, och lade om en yllefilt om dät hela
och bäddade ned honam med heta tegelstenar att
sätta fättarna mot, så ofta tegelstenarna kallade
av skiftade man om med andra sådana, dänna
stenpangon som hammar gangha häftigt mäste
och li. Behandlas liha häftigt så framt man skall
gå igenom dät, äfter som dät är upphammitt genom en
häftig och svär förhryllning från fättarna och underlinett.

magbrand

3384

43

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Magbrand.

en farlig maginflammation som bräsa valbär
hallade magbrand och uppham av ett ohälsamt miss-
bruk av spritdrycker. vid ett oändligt förtärande
av stora drycker, gör järna matlaster bort och där
som fallit offer för denna odrägliga vana, som allt
som ofta förhåller band våra förfäder, var det
många som dögade under av den svåra sjuk-
domen. magbranden som angrep hela det inre
organet, och under alla förhållanden, njälva mag-
sacken, det var och blev en sådan farlig sjukdom
som under tiden medförde döden om inte hjälp mellan-
kom för än att det var för långt frambridett, un-
der sina undersökningar fan bräsa valbär att mag-
sacken sedan var förbränt till en hårt närs stor-
lek, och att branden var så långt frambriden så
att någon bot därför knappast stod att vinna, ty
hela matmätningssystemet var nästan förbränt av sprit.

vid denna sjukdom framträdde bränningar. förstopp-
ning. värk i nedre ryggraden, slapphet uti knävecken,
tristhet i maggräpet åtföljd av kinnningar, förtä-
mad kalla händer och fötter som på en död människa.
Känigensom hade blodett blivit så spritförgiftadt och
synligt att man måste öppna iderna för att få blö-
dett i omlopp uti första hand, samt att sätta flera sty-
cken blodiglar rant om underlivet, dessa iglar drog
utav det giftiga blodett och släpte sitt tag man lade
dit en annan och skiftade till den sista levde då
var det synligt och färgfäddt blodett slut, så var
att fortsätta behandlingen med medelvinar och varm-
bad, till denna farliga mag sjukdom, använde många
valbäry två sorters medelvin för magen, och en me-
delvin för blodett, samt två sorters teblandnin-
gar som skulle tagas in, och drickas regelbundet
på bestämda tider och dagar under två månaders tid. —

TILLFÖRLITLIGT

Medicineringen på följande sätt väskstalles,
rönnbär rostade, blannas av iherkätel, den inre vite
barken, så h. sambost, från gran, de två färre delar
na en kvart av varje. Substant två kvart, är
en halvdel av blandningen i vicht, som samman
kokas i vatten under en timma, avsilas och sätts med
på flaskor med tillsättning av en matchad be-
handling i varje halvstopphus, ombeaktas vid varje
intagning av en matchad tre gånger dagligen på
bestämde tider. Denna medicin är i hushållsbruk
till att regulera avföringen med, och hålla magen
och organett vid jämn smältningsskärpa och
födoavarsen, den andra medicinen lagas till uti
av färsk bläckenbarrar, och yordhämningar, som tages
två delar bläckenbarrar, och en del yordhämningar i vicht,
dät kokas och avsilas som färskande medicin
och tillättes en matchad behandling även dätta med—

INDRE TILLFÖRLITLIGT

omskrivning för varje intagning. en jungfru två
 gånger dagligen på bestämd tid på för och efterme-
 dag. dända med sin var för att häma och här att brat-
 taga omhet och värk uti hela organett. bläcken är en ^{Medicinalväxt.}
 vattenväxt, som växer i träsk uti långa grova och
 saftiga oeror och stora blad och på bladen blir en
 myk och vättskig bärre liknande i storlek en
 uttildad talhätte. dessa bärre plömas under
 augusti i september och marsärveras försom uti ler-
 krus, endast med två lika delar sprit och vatten,
 och hållas sig friska året om. då dät är lufttätt
 försigtigt, även laken blev droppar som tillhåller med
 lite starkad hästmint som fick sega ut under nå-
 ra dagar. dessa droppar användes vid huvudvärk
 att ta en tesked åt gången så ofta dät fördrades
 och är mycket välgörande, huvudvärken helt
 försvinner på en ganska kort stund. jordhämyr

ANDRE TILFÖRLITLIGT

är en fin vext som även där vixer uti revlar med
små lila blommar och har en angenäm fin lukt
och vixer på torr mark, samlas in på eftersommaren
och torkas. och är nättig för många sorters medelintäkt
ning. på morgon före maten drickes en mugg kaffe
blandadt med en tredjedel svishanvatten avskott
på kvällen drickes en mugg råbönor med en tredje-
del stensätvatten avskott på stensätrot, dieten, födan
under behandlings tiden. tann rågmjölgröt med dopp
av avskott svishanvatten med hönans blandadt.
Tann havregrynssoppa med asuratt groft brödsbröd.
med salt som är på, färsk kvast strömming och dito fisk.
en doser fint salt i gant vatten vartredye dag enbart.
man fick öka på dieten efter som man hände att
att magen bättre sig och pligarna släpte efter, man
kändes mätt föda, surt bröd, eller spritvaror fick
alldrig användas mer för en sådan förstörd mage.

gallsyuka.

3084

48

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gallsyuka

TILL FÖRITLIGT

under våra färfäders tid fanns en sjukdom till som
man kallade gallsyuka som angrep magen, och hela kropp-
pen i ännu. Län ger sig tillmännan igen om häftiga och
jättesamma uppmärksamhet med en grön blandning och
även blodhemängd då Län är mycket svår och häftig
och i följes med frösilningar och utslät, det var endast
timmar att rädda med vid ett sådant sjukdomsfall
om icke svar gälp kom till handa, vid ett sådant till-
fälle tog han valbär till apotek med sin uti första
hand, som han hade goda lagar inhöpta utav av
de sarter som han begagnade för sammansättning
med andra preparat, vid ett sådant tillfälle gjorde
han en sammansättning av brampstillande droppar,
prinsens gula, och hafmans droppar, samt malörtsdrop-
par, och lavändeldroppar, som han hade själv lagat
till, här tog han lika delar av dessa fem sarter som
han sammanblandade till en sammansättning,

med denna sammansättning som var ganska stark
och kraftig, fick man taga in 10-droppar varje timma
under tre timmar till fötterna på sträcken, och så göra uppe-
håll under två timmar, med samma behandling
under tre dygn, varefter man ökad till 30. drop-
par varannan timma under dagen, och icke röga-
dosar under natten, men väskbadslagslag och
rygg och mage, till två gånger, på natten med
ett linneklänne neddräppt uti sötärt kokande
vatten och avvidett samt ett stort yllell omslag
äranpå, efter dessa tre dygn tog man till vin-
kärnspriten och gav den syvte in en ganska fyra
gångar dagligen, det var sådan sprit som hade
ställt lagrad menst ett är väl planterad
då var sammansatt med svart vinbär och
bränd kammar i butylor till vatten fälda, och
helt fälda med vanligt renat gott brännvin.

FÖRE TILLFÖRLITLIGT

dätta är en mycket farlig sjukdom, och om icke ren
gälp lellanhammar i god tid blir dät såhårligen en död-
lig utgång inom tre dygn, och har stor likhet med
Maleran, och är fruchtansvärt plågasam, skulle häft-
brämp infinna sig uti själva maggruppen, som jär-
na tillstötas vid ett sådant fall, måste man taga
till medesin även för dät. Länna medesin beredes
av frösyror, jäm mat, och vallmo, endast blomstren
av sakliga växter som sammansättes tre lika delar
i vikt slås öfver kokande vatten och får suga under
24 timar, klaras av och iblandas ett halvt lod hampert
uti varje kvartersflaska, efter som dät fins en del
opiumgift uti vallman, fin man ta ganska små
dosar till den sjuke, och under alla förhållanden om
dän lidande var behäftadt med svagt brödt, men
är i övrigt välyörande vid sådana allvarliga sjuk-
domstillstånd, Länna medesin gagnade många valbär i stort omfång

ANDRE TILLFÖRLITLIGT

Rödan.

3384

51

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Rödsot.

INDRE TILLFÖRLITLIGT

under flyddade dagar färdman en magnusdamm som
man kallade rödsot, eller röddad, mågen blev röd,
brohig utåpå huden, avfäringen blev ojämn och
piträngande, men avfäringen kom i ke fram
dät som kom var var benämnt med blod och
slam, sjukdammnen i sig själv mädflörde osten-
liga värmar som av och tilltog vissa tider om
dagen, såsom efter måltidarna, mån avfärin-
gen hållar sig under vanliga förhållanden trög
och torr, dänna sjukdammnen är ganska lätt att
bota enligt många valbarys metad, en del röd-
färg och en del rågmjöl. Gammansättes uti enbärs-
värt, som gordes en deg utav, dän skulle man
äta en bit som ett härsäggs storlek varje kväll
dä man gick till sängs, under en vissas tid, samt
ton medlin intagas på morgnarna en matsked,
som var sammansatt av linolja och suräppleraft.

lika delar efter mätt, samt något divelsträckt uti.
efter en vissas tid är man fullt återställd, och ma-
gen är uti sin normala ordning. dänna nyuh dam-
ja magen isambas gärna genom en hastig färd-
ning, genom att arbeta sig svettig, sätta sig uti
någon skugga eller annan kall plats till man
hufnar av och magen blir kall och det kalla fär-
ga in uti magen, dätta man häydas med varmt
omslag om man tänkar på dät samma dag dät
kält, man slår in en del tarpentin uti två de-
lar vatten, varmar upp dät och hållar dät övar
en linnen duk och lägger dän över magen, under
dät att man ligger nerbäddad uti varma säng-
hläddar och påfallar duken så fast dän tarmar
utar, dätta fortättes med under ett dygn så är
faran övar, under tiden skall man dricka höllte
några muggar med ett glas brännvin i åt gången,

ANDRE TILLFÖRLITLIGT

Vänlig utlös. rivrännan. s. h.

3384

53

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vänlig utlös,
rivrännan.

BE TILLFÖRLITLIGT

därra magplåga upphämmas såhär genom dätigt
lagadd mat, såsom illa brukt rotmar, dätigt brukt
spädhalvbrött, färmykett ätande av kätt sirpsötad
vällin och gröt, mykett drickande av surt gammalt
och möglett dricka o s v. dät är en ganska lätt sak
att bota om man hänvänder sig till hays val-
bröys botemedel. nämligen till att taga en hand
full kätt tarmade blåbär två i tre gånger för da-
gen. på två dagar är magen fullt återställd och
avföringen uti sin naturliga ordning. har man
icke tarmade blåbär till hands är de sura droppar-
na förtäfliga att tillgå, som är tillagade av slän
och hyönbär med en halv matchad fin bruta uti
vatten, och 30. i. 40. droppar efter ett par gånger för
dagen, samt ett par kättbröta ägg med en tass
söpa till så är rivrännan öbar på några timmar,
äggen får icke vara grönbakta då är de giftiga för magen.

Magsyra, 3384

54

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Magsyra.

magsyra förhållningar ofta bland äldre församlingar
som under vanliga förhållanden istadkommar hals
bränna genom stora uppgåttningar och även elasma
brännskapsförhållanden med svåra kväckningar. Långa ihom-
ma förvaras ofta av gammalt krossigt, krossigt, krossigt,
som tagit skada på ett eller annat sätt, mycket ätan-
de i öfrigt av ohälsig mat som mager icke står
med att smälta på grund av att organet är för-
slappat genom gammal förhållning man är omhändert
sig under yngre år till att äta mörbröd och suppa
brännin är ett stort förhållande för en som är behäf-
tad med halsbränna, även dricka brännvatten med
gredde uti, men däremot råttvatten för ner hals-
brännan, vatten efter ölast tillintetgör halsbrän-
nan totalt, och även söt bålansoppa mycket
tann, syrat bröd hälsat av sammanmalt vete,
och tann välling av skammad mjölk och söt,

MINNDE TILL LÄSITIGT

även vattenvälling av vetemjöl med några korn
salt och dito somer uti att dricka på kvällarna
är utmärkt för att hålla halserännan och de sura
upptötningarna borta under natten, även vatten
tippa plägar under vanliga förhållanden även till
stötta som hammar med hvälvningar och dylikt
är då bästa medlett att dricka en stor kopp te
av murgräna och hushärlöv som tages in späda
och torkas, även hushärlöv och blånsmässa
kan användas med stor fördel, som drickes en
kopp morgon och kväll, även dära teörter tages
in och torkas före användandet, man så är att
taga i betraktande att man måste avhålla sig
från opasslig föda samt sprit för att icke dörra
syndom åter skall blomstra upp och gripa om
bring sig värre än förut, en kopp sådant te bär drickas
jafnstans mager var dag en längre tid framåt för mager åter
ställande.

Höjälthuggs melthugg. s. h.

56

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Höjälthugg,
underslag.

ANDRE TILFÖRLITLIGT

sidant förhåmmar då man på ett eller annat sätt
övar ansträngningar sig med att arbeta hårt eller springa
gär, och i synnerhet efter matens inläggande då
man känner sig mätt är det ganska förlitligt att övar-
anstränga sig med arbete eller att springa hårt
till, och för när man som våra förfäder alltid sade
äta maten synnerligen, så att icke man fick melthugg
som kunde orsaka hufvudvärk som även kunde
medföra döden i en kort stund. Yalp har upplev-
gatt, det enda man kunde ha till hand var att sätta
en färsk ertigren tätt intill melthuggen uti
vänstra sidan, till man fick laga till en mugg
varmt enbärssöta, så fort man fick förtära
det varma drickvattnet, samt bada på av dätamma
övar där meltan har sin plats, så stelnade där
och faran var genast över, med en bred linda om med-
gan är bra för den som lider av melthugg, brist på sömn
och då.

dät händer ofta att metten inflammeras efter sådana
häftiga rörelser och i synnerhet om man blivit svett-
lig, och aubrylar sig hastigt genom att stanna till, sätta
sig och luta på knäarna, så att kall luft och drag
hemsökar dät ömtåliga stället mitt för ryggtår, så
att blodet stannar till och samlar sig för en stund
dät ger sig tillkänna genom stickningar under revbe-
nen i vänstra sidan, samt med svag och ihållande
värk, som snart övergår till feber som en hastig gätp
mellanbrömmar, dät avjälpes lättast och fortast med
varm sötartgröt som genast upplöser dät stelade blo-
det och sätter dät i rörelse, efter en tima öppnar man
ädeln, samt sätter två i tre kraftiga blodiglar på
dät angripna stället, som man först ingnidar med
salt smör eller gammig grädd, med denna behand-
ling är sjukdomen öfver på två i högst tre dagar
under tiden dricks en mugg sötastste tre gånger dagligen varmt,

genom svår förmyllning, och även genom oförsäkt eller
genom olyckshändelse slag eller hårda tryck har hammar att
riktas mot mittläget, d. v. s. på den lilla plats där där
är belägen, hårdar dät att svalnadd uppstår och efter
dät hammar mittan i upptärnings tillstånd, som i van-
liga fall medför feber med roth i vänstra sidan, som
med starka huggande värkslag ger sig tillkänna genom
svalnadd, även matsmältningorganet angripes
så att dät förmår icke smälta den intagna födan,
och fälden blir där att maten går ut nästan oförvand-
lad en kort stund efter förtärandet, och dät medför
hvarpahtiga anfall i mage och stolgång, med starka
hugg och stickningar under rebenen i vänstra sidan
dätta angripes bäst och förstast, med att dricka en mäs-
te var annan timma, avkokat på harnhårsblomster och
stenöt två kupa delar i rikhet, en tesked sura droppar då man går till
sängs, samt linfrögröt med sötart, på dät angripna stället.